

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeană, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreană, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.ria), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăgănuș, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hașegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehădia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceajărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ily-mare), Rureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 20—, pe 1/2 an K 10—

Redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiu unui cm² câte 15 fileri.

Sucesiunea financiară a statelor.

Cu destrămarea totală a monarhiei austro-ungare a devenit de cea mai mare actualitate problema împrumuturilor de stat, îndeosebi a distribuirii acestor împrumuturi asupra singuraticelor state nou formate pe ruinele monarhiei austro-ungare.

Părerile asupra acestei chestiuni, de supremă importanță pentru fiecare din țările interesate sunt divergente; la o unitate de vederi n'au ajuns până acum nici chiar teoreticienii.

La desființarea unui stat și încorporarea lui totală sau parțială la alt stat, pot obveni, în ce privește împrumuturile acelui stat, mai multe cazuri.

Statul succesor, deodată cu sucesiunea și cu intrarea în drepturile antecesorului, i-a asupra-și și obligamentele acestuia, sau în caz de încorporare parțială, partea proporțională a datoriilor antecesorului, fixată în baza întinderii teritoriului anexat, a numărului populațiunii și a sumei impozitelor. O preluare necondiționată a datoriilor are loc atunci, când se tratează de datorii de stat, contractate pentru investiții, făcute exclusiv pe teritoriile incorporate.

Aceasta este norma generală. Uneori însă sunt determinătoare pentru preluarea datoriilor de stat și numai considerații de echitate. Astfel la 1867, cu ocazia încheierii pactului dintre Austria și Ungaria, aceasta din urmă, fără a fi fost obligată, ci numai din echitate, pentru a preveni deruta financiară a Austriei, s'a obligat la o contribuție anuală de preste K 60½ milioane pentru acoperirea parțială a împrumuturilor «comune» de stat.

În praxă însă principiile de mai sus s'au modificat, după cum încorporarea nouelor teritorii a urmat

prin cedarea voluntară a lor sau prin cucerire cu armele.

În caz de cedare voluntară a teritoriilor unui stat către un alt stat, statul primitor de regulă ia asupra-și și o parte proporțională a datoriilor generale. Astfel s'a urmat la 1815 cu ocazia încheierii actului de cesiune între Prusia—Nassau, la 1819 între Prussia-Saxonia. În actul de cesiune încheiat la 1866 între Franța și Sardinia, cu privire la Savoia și Nizza asemenea a luat Franța asupra sa o parte a datoriei naționale a Sardiniei.

Când însă o țară sau o parte de țară trece sub dominațiune nouă prin cucerire cu armele și în special când condițiile de pace le dictează învingătorul în mod arbitrar, atunci nu totdeauna are loc și preluarea datoriilor de stat. Când la 1870/1 Germania a învins pe Francezi, Alsația—Lotaringia d. ex a trecut la Germania liberă de orice datorii. La 1900/1901, când au fost anectate statele bure, Anglia s'a pus cu toată energia pe punctul de vedere, că atârnă cu totul de bună chibzuiala cuceritorului, că ce sumă să ia asupra-și din datoriile statului cucerit. Tot în acest sens glăsuiește și contractul de pace încheiat de Germania cu Rusia, care scutește noile state marginale de orice obligamente față de fostul imperiu rusesc.

S'au preluat însă de state împrumuturi de stat, ca sucesiune și în cazuri, când cedarea teritoriilor n'a fost benevolă, ci a urmat după lupte sângeroase

Astfel la 1859 Sardinia a fost obligată a lua asupra-și o parte alicuotă a împrumutului național austriac din 1859. La 1866, în sensul tratatului franco-austriac, Austria a primit pentru Veneția, pentru partea ce revine din împrumutul național, asupra acestor teritorii, suma de Fr. 87.500,000. Asemenea a luat

asupra-și Prusia la 1866, când a anexat statele Hannover, Kurhessa Nassau și orașul liber Frankfurt, toate datoriile și obligamentele internaționale ale acestora. Tot astfel a urmat Italia unită față de micile state italiene incorporate; iar Belgia, când s'a desființat de Olanda a fost obligată a plăti pentru amortizarea datoriiilor de stat contractate în comun, cu începere de la 1839 suma de fl. olandezi 5 milioane anual.

Se naște acum întrebarea cum va fi rezolvată la noi problema succesiunii financiare? Luă-vor asupra lor nouele state formate din fosta Austro-Ungaria împrumuturile de tot soiul contractate de aceasta și în ce proporție?

Chestiunea poate fi rezolvată sau pe cale internațională, hotărându-se deja la petrecerile de pace și soarta și succesiunea împrumuturilor de război sau va fi declarată obiect de deliberare specială și de înțelegere reciprocă între singuraticile state interesate.

Feliul în care va fi soluționată la noi problema complicată și de capitală importanță a împrumuturilor de stat, azi este încă necunoscut. Intre împrejurările date însă și în vederea felului, cum a fost rezolvată, de războiul acum stârșit, însăși chestiunea monarhiei austro-ungare, după modesta noastră părere numai o soluțiune este posibilă, în ce privește împrumuturile de stat: deodată cu succesiunea teritorială statele formate sau mărite din părți ale monarhiei vor trebui să ia asupra-le și succesiunea financiară a monarhiei. Pentru soluțiunea aceasta pledează, pe lângă considerațiile internaționale (interesele creditorilor din străinătate, căci nu este vorba numai de împrumuturile de război) și interesele cetățenilor proprii, a detentorilor indigeni a diferitelor împrumuturi de stat, cari cu drept cuvânt pot aștepta să nu fie păgubiți materialicește de propriul lor stat.

Problemele Consiliului dirigent și „Gazeta Oficială“.

Mărita Adunare Națională și Marele Sfat Național a încredințat Consiliului Dirigent o singură problemă, dar grea și complicată: *infăptuirea unității naționale*. O știe aceasta azi toată suflarea românească, o știe și toată străinătatea din statele amice, ca și din cele neamice. O știe, deci, toată lumea.

Dintre concluziile, ce trebuie să le deducem din această problemă, mai importante ar fi următoarele două:

1. Din prima zi, în care *statul unitar român* își va fi luat ființa sa de stat, Consiliul Dirigent și-a împlinit mandatul primit.

2. În tot timpul acesta de activitate grea, de activitate plină de răspundere pentru națiunea întreagă, pe întreg cuprinsul pământului românesc nu

poate exista decât un singur partid politic: *partidul unității naționale*.

În fața acestor premise se pune chestia: cari sunt agendele Consiliului Dirigent?

Cine ar putea prezenta un program de activitate specificat în toate detaliile astăzi, când însuși Consiliul Dirigent este zorit din toate părțile cu rezolvarea urgentă a celor mai vitale interese generale ale neamului întreg?

E cert, că toate agendele proxime (... «iam proximus ardet Ucalegon» ...) se grupează în jurul chestiunilor:

a) *Licvidarea monarhiei*, în partea, ce interesează, și

b) *Aranjarea materialului pentru fundamentul statului nostru unitar de mâne*.

Fără îndoială, nu suntem noi cei mai chemați să arătam, că moștenirea primită de la statul bancrotat, care a fost monarhia austro-ungară, nu este nici tocmai clară, nici chiar liberă de sarcini. În definitiv credem, că bucuria de a ne fi primit ca moștenire: noi pe noi înșine, ne este apăsătoare de multe greutateți, făcute de regimul monarhiei sub licvidare. La altele ne mai putem aștepta de aici înainte.

Ce privește aranjarea materialului pentru fundamentul statului nostru unitar de mâne, grupa lucrărilor, ce încep aici ar fi fost destul de grea, chiar și în timp de pace resp. între împrejurări normale, disputând de toate mijloacele personale și fizice, ca și de mijloacele moderne de tehnică și comunicație. Astăzi lucrările necesare sunt cu mult mai grele.

Așadar, când se așteaptă din partea națiunii întregi rezolvarea cu succes și cât mai curând a problemei principale, iar aceasta pretinde deslegarea fără amânare a tuturor agendelor grupate sub a) și b), oare cu ce îndreptățire s'ar putea vorbi astăzi despre urgența unor probleme de resort, de ex.: *agrațiunile la pedepsele pentru transgresiuni în materie de impozite asupra spirituoaselor sau asupra berei, ori: plânsorii contra unor persoane, cari nu respectează contractele de arândă, încheiate cu ministerul ungar de agricultură, deși acele contracte expiră la 31 Decembrie 1921?*

În situația actuală, credem, nu poate încăpea nici o mirare, dacă unele sau altele dintre agendele speciale de resorturi, agende, cari chiar și în timpuri normale aveau obiceiul să se trăgăneze prin ministerele rutinate ale vechiului regim, vor fi silite să ajungă pe planul al doilea între agendele Consiliului Dirigent.

Totuși, credem că nu poate fi lipsită de interes o consemnare precisă a agendelor speciale normale de resorturi, mai cu seamă pentru cetătorii noștri, dintre cari mulți ar dori o orientare urgentă. În privința aceasta atragem atențiunea celor interesați asupra organului oficial de publicitate al Consiliului Dirigent, care este «*Gazeta Oficială*», și apare de la 1/14 Decembrie a. c. în Sibiu.

Considerând mizeriile dela serviciul de poștă și dela căile ferate, se cere și se așteaptă dela toate organele noastre de publicitate să reproducă imediat din «Gazeta Oficială», tot ce interesează publicul cetitor.

Este în joc un mare interes național, ca toate publicațiunile Consiliului Dirigent, nu numai să fie făcute imediat cunoscute în toate părțile, dar ele să fie și explicate în adevăratul lor înțeles și, ce e mai mult, trebuie stăruit cu toată puterea asupra executării lor, *imediat și necondiționat*.

Se face prin aceasta un serviciu necesar nu numai Consiliului Dirigent, dar și cauzei noastre naționale. Iar, ce privește rebonificarea osteneților și cheltuielilor de republicare nu mai poate încăpea nici o îndoială, că principiul enunțat la Alba-Iulia: munca și răsplata ei *integrală*, se pune în aplicațiune și în cazul acesta.

În «Gazeta Oficială» noi salutăm cu bucurie nu numai un nou confrate mult așteptat, nu numai pe un prețios tovarăș de muncă în ogorul publicist-cei naționale, ci mai adăugăm o lacrimă de bucurie și la acest semn văzut al împlinirii idealului nostru. Și ca să nu fie nici o nedumerire la mijloc, deoarece noul confrate este legat de viața Consiliului Dirigent, însuși grăbit la înfăptuirea definitivă a statului nostru unitar, noului confrate, în înțelesul acesta, îi dorim o viață cât se poate de scurtă, dar plină de succes.

V. V.

Efectele economice și sociale ale restrângerii circulațiunii imobilelor.¹

Faimoasa ordonanță a guvernului maghiar referitoare la restrângerea circulațiunii imobilelor este eminentă o măsură retrogradă din care se oglindească un atavism monstruos și care țintește interese exclusiv politice în detrimentul economiei naționale.

O critică a ordonanței din chestiune din punct de vedere politic nu numai că este de dorit, dar se impune chiar cu toată forța argumentelor, căutând a arăta că este un injuriu direct la adresa acelor, cari își jertfesc și și-au jertfit viața și avutul pentru tron și patrie. Atrăgând dela aceia că efectele ordonanței vor satisface pe autorii ei sau ba, deja motivele și intențiunea ei formează un atentat direct contra dezvoltării normale a unei foarte mari pături a poporului agricol și în prima linie a ținuturilor locuite de Români.

Cei cari din politică își fac sau și-au făcut o profesiune, poștească deci și să se pună pe lucru în interesul obștei românești. Pe noi, chestiunea ne interesează în prima linie din punct de vedere

¹ Articolul acesta l-am primit spre publicare încă înainte de abrogarea ordonanței din chestiune. El prezintă însă și acum interes căci arată cum au lucrat foștii noștri stăpâni-tori la tericirea noastră și pe teren economic.

economic, deci vom căuta a ne concentra ideile și părerile — în cadre de tot restrânse — în sensul acesta.

În prima linie trebuie să constatăm, că aceea ce face guvernul cu măsura aceasta nu numai că este antiteza aceluia principiu universal, admis și impus în politica agrară, conform căruia statul în mod regnicolar trebuie să promoveze bunăstarea materială și să asigure independența poporului agricol prin urcarea posibilității de a ajunge economii la pământ cât mai mult, prin crearea din extenziuni de pământ mai mari, cât de multe economii mai mici și prin oferirea mijloacelor ajungerii la o cultură națională, ci este o căutare directă a unui sistem, care stă în cea mai crasă contradicție cu principiile generale economice. Ce rost mai are politica socială abia introdusă și aplicată la poporul rural căci aceasta prin ordonanța din chestiune în unele părți ale țării va deveni cu totul iluzorică, fiindcă aceea ce ar face o politică socială pentru poporul năcăjit agricol, este contrabalansat cu vârf și îndesat de efectele economice a eventualei rămăneri în vigoare a acestei ordonanțe. Acestea sunt constatări, la cari însă nouă nu este permis să ne oprim, ci mâncând din principiile și legile economice să căutăm, în schiță cel puțin, a construi efectele economice și sociale, cari ar fi legate de această ordonanță. Nu este cauză fără efect și nu există nici un efect fără de contraefect. Orice acțiune, fie pozitivă, fie negativă (în cazul de față cu ordonanța, este negativă) va avea de urmare sau o reacțiune puternică, sau o serie de efecte economice și sociale, cari pe noi pe Români ne interesează extraordinar de mult, dacă nu acum imediat, într'un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat la tot cazul.

Să presupunem deci că dispoziția aceasta a guvernului va rămânea în vigoare și prin urmare să vedem ce se întâmplă în ținuturile locuite de Români.

În prima linie să relevăm faptul, că poporul român este foarte setos după pământ, căci nu este țaran, care oricât de multe sau de puține parcele ar avea, să nu și le plaseze în prima linie în pământ. Ba, ce este mai mult, aproape nu este țaran român, care pe lângă condițiuni cât de oneroase, să nu împrumute bani spre a-i plasa la o ocaziune binevenită într'un pământ.

Între împrejurările actuale economice ale țării, pământul pentru țaranul român este condiția existenței și dezvoltării sale, este mândria și ferioirea familiei sale, și aceasta va fi totdeauna, până când alți rami de ocupațiune nu se formează sau nu-l atrag, oferindu-i o mai mare utilitate muncii sale de toate zilele.

Să grupăm pe țararii noștri în patru categorii după starea lor materială, și să vedem ce se va întâmpla cu fiecare grupă, dacă le va fi imposibilă activarea mai departe de imobilitate. Notăm, că între aceștia nu luăm pe aceia, cari posed extenziuni mai mari de pământ (cari au mai mult ca cca 80—100

de jugăre) căci pe aceștia ordonanța încă foarte lung timp îi lasă indiferenți.

Urmările după părerea noastră ar fi cam următoarele:

1. Aceia, cari dispun de sume mai considerabile — cari însă nu sunt mulți — vor deveni *demirentieri*, *demieconomi* sau în parte întreprinzători.

2. Aceia, cari din interesele banilor — câștigați în America sau acasă — numai un minimum din budgetul lor familiar și l-ar putea asigura, nu-și vor plasa banii la bănci sau în efecte, ci vor căuta să-i utilizeze pe altă cale, care să-i asigure o rentabilitate mai mare. Vor deveni deci, pe lângă economi, întreprinzători de mici afaceri, mici negustori, stabili sau de ocazie, și în același timp după împrejurările locale sau interlocale se vor ocupa în măsură ceva mai mare cu creșterea vitelor, în măsura pășunilor comunale și în măsura pământului, ce-l au și care le-ar putea stă la dispoziție prin arândare. Cultura rațională a pământului aci începe a ocupa teren.

3. Aceia cari nu dispun de bani și de pământ propriu în cantitate suficientă, ca să le asigure o bază sigură de independență — și aceștia vor forma cel mai mare contingent — asemenea, ca cei din categoria a doua, vor trebui să se ocupe pe lângă economia lor și cu mici întreprinderi negustorești de vite sau de produse, cu plasări de bani, — după circumstanțele speciale locale sau interlocale — cu creșterea de vite, împrumutând banii necesari pe la bănci. Cu acestea în legătură creditul cambial și personal se vor desvoltă în locul celui hipotecar.

Presupunând, că după împrejurări se află pământ de exarândat acestor economi, atunci pe lângă cele amintite aceștia nu vor întârzia a lua pământ în arândă sau lucrându-l într'altă formă în care caz în mod inevitabil se va forma așa numita *rentă de pământ*, ceea ce este un *plus de venit* pentru proprietarii de pământ mici sau mari indiferent, și anume un *plus de venit nejustificat în detrimentul arândășilor, provocat în mod artificial*, în urma unei cereri și oferte determinată de factori străini de adevărații factori naturali, cari lucră de concret la formarea unui echilibru economic sănătos. Explicarea mai de aproape a acestei rente, trece peste cadrele unui astfel de articol; ea este expusă foarte frumos în teoriile lui Ricardo și a altor economiști clasici și moderni.

Cultura rațională a pământului va trebui să urmeze în intenzitate și extenziune și mai mare.

Tot din această categorie — și aceasta este foarte important — se vor recruta *cei mai mulți industriași și comercianți stabili*, prin ceea ce se va putea forma clasa de mijloc la noi, care până acuma ne-a lipsit aproape cu totul.

4. Într'a patra categorie avem pe aceia, cari dispun de părțile minimale de pământ, și nici prin moștenire, nici pe altă cale nu vor putea avea alt pământ, dar nici bani nu au, ci trăiesc din lucru cu

ziua, pe la proprietarii mici și mari, sau ca servitori și păstori. Soarta acestora în esență nu se va schimba mai spre rău, însă prin imposibilitatea de a-și acvira un imobil cât de mic, sunt condamnați de a rămâne vecinic în dependență absolută față de alții. O politică socială cât de bună nu va mai fi în stare să emancipeze această clasă de proletari agricoli, căci în urma selecțiunii continue, numărul lor, fără întreprupere, va fi augmentat din categoriile precedente.

Supozițiunile noastre însă referitoare la diviziunea și formațiunea ocupațiunilor menționate mai sus, — și cari ar trebui se urmeze într'un timp destul de apropiat, — *numai atunci s'ar putea confirma, când situația economică generală a statului ar permite aceasta, când spiritul speculativ primitiv al țărânului, când industria mică și comerțul mic al țării și când lucrarea micilor proprietăți — ar fi în stare să asigure fiecăruia o existență mai mult de cât suportabilă*. Numai în cazul acesta am putea conta la aceia, ca poporul nostru în ocupațiunile sale pentru asigurarea existenței sale și a familiei sale să steie aproape de căminul său. Din punctul de vedere al mișcării populațiunii noastre (natalitatea și nupțialitatea) aceasta este de extremă importanță.

În caz contrar însă situația alta va fi.

Și anume, omul, vorbind în terminii științei economice politice, este capital, ca ori care alt capital mobil sau imobil și spre deosebire de acelea, el este cuprins în știință sub numirea de *capital personal*. Știut este, că orice activitate în scopul producțiunii se face prin punerea în acțiune a capitalului. Or, această acțiune numai în cazul acela devine posibilă, eventual va fi repetată, dacă este urmată de recompensa recerută, dacă va fi asigurată de rentabilitatea necesară, respective, dacă contra-serviciul acelei acțiuni, a capitalurilor combinate puse în serviciul producțiunii prin întreprindere, va fi mai mult decât *suficient asigurării condițiunilor de existență ale omului*. În cazul, că acest contra-serviciu, acest rezultat al activității omenești nu este satisfăcător, urmarea inevitabilă va fi *sau transmutarea sau emigrarea capitalului*, — în cazul nostru a capitalului personal, — sau amândouă în același timp.

Transmutarea capitalului este echivalentă cu mutarea familiei sau cel puțin a capului de familie în anumite alte regiuni ale țării (d. ex. unde sunt fabrici, mine, exploatări de păduri etc. etc.) iar emigrarea este după cum și cuvântul o spune, luarea lumii în cap în țări străine, în America mai ales, până la un timp, cum a fost — ce e drept din alte motive — și până acuma. Motive de ordin psihologic, cum este alipirea de locul său natal, de căminul său strămoșesc, vor rezistă cât se va putea transmutării și emigrațiunii definitive a prețiosului nostru capital personal românesc; că până când însă, aceea cu greu s'ar putea spune cu precisiune, căci legile economice și sociale în mod irezistibil își vor căuta confirmarea veracității lor eterne.

Iată deci la ce ne putem aștepta noi Românii cu timpul în cazul, că — cum am amintit mai sus neputând ajunge oamenii la pământ, neputându și asigură existența prin ocupațiunile și întocmirea activității lor astfel ca să poată stă capii de familie cât se poate mai mult în cercul familiar, sau aproape de plaiurile lor, — vor trebui să-și părăsească cu timpul micul patrimoniu părintesc, ca să-și caute muncă mai rentabilă și existență mai sigură. Efectele din punct de vedere demografic în cazul acesta se pot conchide cu ușurință.

Până nu vedem însă cu ochii efectele acestei ordonanțe — care sperăm că va fi de o durată cât mai scurtă, dar să ne așteptăm totdeauna și la contrarul, — nu este permis să fim indiferenți față de problema ce s'a născut în urma ei, *care problemă este chestiunea conservării și dezvoltării economice și sociale a poporului românesc, din Transilvania și Ungaria.*

Față de o politică de extirpațiune necondiționat trebuie să căutăm mijloacele de rezistență, și trebuie să aflăm fără amânare totodată și mijloacele întru conservarea noastră ca popor, ceea ce printr'o organizare și o luminare a conștiinței noastre generale, în mare parte, o vom și putea ajunge.

Cohalm.

Ioan Iosif m. p.,
director de bancă.

Primul congres al inginerilor români.

În zilele de 16 și 17 crt. s'a ținut aici în Sibiiu, în sala festivă a «Asociațiunii», primul congres al inginerilor și specialiștilor tehnici români din Ardeal, Banat și Ungaria. A fost cercetat de aproape 130 de ingineri și alți specialiști din branșele înrudite tehnice, precum și de numeroși oaspeți.

Congresul l-a deschis în numele convocatorilor, inginerul *I. Victor Vlad*, unul dintre inițiatorii congresului, la a căruia propunere au fost aclamați, ca președinți de onoare, delegatul Consiliului Dirigent dl *Dr. Romul Boilă*, șeful resortului de comunicațiune și dl *Alexandru Bălaș-Lissa*, directorul ofic. silvic al Comunității de avere din Caransebeș. Preșident al Congresului a fost aclamat dl *Ioan F. Negruțiu*, inginer în Blaj; vice-președinți dnii *Nic. Ittu* și *I. Victor Vlad*; notari dnii *Adrian Suci* și *Andrei Crăciun*, iar verificatori ai procesului verbal dnii *George Îmbăruș* și *Romul Pop*.

După salutarea reprezentantului Consiliului Dirigent, a preșidentului «Asociațiunii» dl A. Bârseanu, a preșidentului «Reuniunii meseriașilor români» dl Vic. Tordășianu și a colonelului-inginer din armata română dl Ioan Băncilă din partea preșidentului I. F. Negruțiu, și răspunsul celor dintâi trei, inginerul I. Victor Vlad expune *situația actuală a chestiunilor tehnice și a marilor probleme în viitor*, iar inginerul Adrian Suci arată *rolul inginerului în viața statelor*,

ambele expuneri ascultate cu mult interes de toți asistenții.

Congresul s'a constituit apoi în scopul împărțirii muncii și a rezolvării mai grabnice a hotărârilor în următoarele 9 secții de specialitate:

1. Secția de organizare. 2. Secția edilelor. 3. Secția căilor ferate. 4. Secția poștelor și telegrafului. 5. Secția pentru ape și a forțelor hidraulice. 6. Secția reformei agrare și a parcelărilor. 7. Secția industrială. 8. Secția silvanală. 9. Secția montanistică.

Cu acestea ședința primă a congresului s'a închis.

Congresul și-a continuat lucrările în ziua următoare. Hotărârile luate, după discuții temeinice, sunt următoarele:

1. S'a cerut Consiliului Dirigent instituirea unui birou tehnic superior compus din bărbații cei mai experți pentru liquidarea afacerilor tehnice de sub guvernamentul vechiu.

2. S'au propus înființarea de cursuri pentru complinirea acelor oficanți de naționalitate străină, cari și-ar părăsi posturile.

3. Fiecare secție a elaborat un plan de serviciu pentru preluarea imperiului în ce privește uzinele, oficiile și stabilimentele de pe teritoriul nostru, ținând cont de pregătirile și specializările singuraticilor ingineri.

4. Secția de căi ferate a arătat pe unde e necesar să se construiască căi ferate noi, ca astfel să se desființeze sistemul de gravitație către Budapesta într'un sistem ce gravitează peste Carpați la Odesa, Constanța și la Dunărea navigată. S'au mai propus linii ferate periferiale peste părțile sălăgene, bihorene Ilia — Lugoj — Orșova, apoi căi ferate economice, funiculare etc.

5. Transferarea oficanților tehnici de pe teritoriu străin pe teritoriu românesc prin schimb.

6. În afacerile de poștă, telegraf, căi ferate să se ajungă în timpul cel mai scurt la unificarea cu organizația întregii Români, în care scop să se trimită comisii la forurile competente din București.

7. Să se exploateze cât mai grabnic forțele hidraulice, cari vor forma monopol de stat, fiind aceste absolut automate. An de an se pierde 1/2 miliard venit erarial prin faptul că puterea hidraulică pe care o avem în valoare de 800,000 cai se scurge de geaba.

8. În urma abundenței și estinătăței de energie electrică se propune electricizarea trenurilor, a tuturor fabricelor, introducerea electrică la fiecare industrie și fiecare casă.

9. Se fac propuneri concrete pentru executarea tehnică a reformei agrare. Lucrările pregătitoare să se înceapă încă acum, ca la primăvară să se înceapă parcelarea propriu zisă a celor 2740 bunuri mari.

10. Consiliul dirigent să recunoască că părțile noastre deluroase și muntoase sunt menite să devină provinciile industriale ale României mari și în

consecință să facă legile și dispozițiile de lipsă ca industria noastră să fie sprijinită cu toate mijloacele posibile.

11. Se cere înființarea de școli industriale și naționalizarea celor existente.

12. Se cere sprijinirea industriei de casă.

13. Capitalele străine, cari pornesc către ținuturile noastre să fie selecționate.

14. Industriașii să fie scutiți de serviciul militar

15. Muncitorimii să i-se asigure părți din venitele curate ale întreprinderilor.

16. Întreprinderile străine să fie puse sub controla Reuniunii Tehnicilor Români, impunându-li-se să angajeze cel puțin 50% funcționari și muncitori români. În aceste întreprinderi să fie angajat atât statul, cât și Românii ca persoane private prin capitalele lor.

17. Pentru sprijinirea întreprinzătorilor români să se înființeze o bancă industrială în stil mare, care să servească prin împrumuturi pe întreprinzătorii noștri vizați.

18. În economia de lemne să se introducă un nou sistem, care să investeze capitale însemnate pentru a zidi fabrici de parchete, mobile, ferestrate, fabrici de buți, stabilimente de destilațiuni chimice și de cărbuni de lemn. Sistemul vechiu al exploatării fără considerare să fie sistat.

19. Deoarece 80% a minelor și stabilimentelor aparținătoare statului discompus, sunt pe teritoriul nostru, se cere cea mai mare severitate la liquidarea propriu zisă.

20. Deoarece straturile cunoscute de cărbuni ne dau o cantitate medie numai cam pe 230 ani, va trebui să se cruțe cu cărbunii și va trebui să se exploateze gazurile pământene din Ardeal în formă de monopol. Monopolizarea să se facă acum cu ocazia liquidării.

21. Luarea sub monopol a fierului și manganului încă e necondiționat de lipsă, deoarece cantitățile cunoscute ne dau piatră numai pe 120 ani. Tot astfel și aluminiul va trebui să formeze monopolul statului.

22. Exploatarea metalelor nobile să se facă prin participarea capitalului.

23. Se cere transformarea Școalei de Poduri și Șosele din București în o politehnică cu toate ramurile și anume cea de silvanistică, montanistică, chimie, arhitectură, electrotehnică și inginerie. Statul să dea burse tinerimii pentru universități și uzine din străinătate.

24. Se înființează «Reuniunea Tehnicilor Români» cu sediul în Sibiu, pe seama inginerilor diplomați și pentru cei în aplicație, pentru întreprinzători, oficanți tehnici și pentru suboficerii de poștă, telegraf și căi ferate.

25. Se va edă o revistă a «Reuniunii Tehnicilor Români» și se vor tipări manuale, cărți etc.

Membrii ai «Biroului tehnic superior» instituit la propunerea șefului resortului comunicației au fost aleși de Congres:

La căi ferate: L. Bohățiel, suplent L. Marinescu;

„ silvanistică: M. Ittu, „ Baiu Crăciun;

„ montanistică: V. Lazar, „ Ioan Andrea;

„ mehanică: C. Mesaroșiu, „ Silviu Cristea;

„ ape: R. Oprean, suplent Stan Vidrighin;

„ poștă și telegraf: Aug. Maior, suplent Dr.

Victor Pocol;

la parcelări: A. Stoia, suplent Laurian Giurgiu;

la statistică: I. F. Negruțiu.

Membri ordinari ai Comitetului dirigent al «Reuniunii Tehnicilor Români» înființat de Congres au fost aleși cu mandat pe un an: d-nii Ioan F. Negruțiu, Mihail Ittu, Rudolf Oprean, Vasile Lazar, Victor Tordășianu și I. Victor Vlad; membri suplenți d-nii L. Bohățiel, Olteanu, Zeicu și Gorun, iar secretar dl I. Victor Vlad.

Ministrii de resort ai Consiliului nostru dirigent.

— *Dr. Aurel Vlad*, șeful resortului finanțelor s'a născut la 1875 în Orăștie. Studiile liceale le-a făcut în Orăștie, cele universitare la Budapesta și s'a stabilit ca avocat la Orăștie. A făcut mai multe călătorii de studiu în țările culte, apusene. Un timp a condus în calitate de director executiv banca «Ardeleana» din Orăștie; actualmente este președintele direcțiunii acestui institut.

În ultimele două decenii a avut un rol conducător important în viața noastră publică și în special pe teren politic, inaugurând cel dintâiu noua eră activistă. Ca deputat în parlamentul ungar, în scurtul timp cât i-a fost dat să reprezente acolo cercul Dobrei și-a ridicat mai de multeori cuvântul și s'a remarcat ca un orator de forță și un aprig și intransigent apărător a drepturilor poporului românesc.

Ca *secretar general* funcționează lângă dl Dr. Aurel Vlad, directorul general al «Băncii generale de asigurare» din Sibiu și secretarul «Solidarității» dl *Ioan I. Lăpădatu*.

Dr. Victor Bontescu, șeful resortului agriculturii și comerțului s'a născut la 1879 în Hațeg. Studiile juridice le-a făcut în Cluj și Budapesta. Este avocat în orașul său natal. A făcut călătorii de studii în străinătate: Belgia, Franța etc.

A luat parte activă în ultimele două decenii la toate mișcările noastre politice și a jucat un rol mai important și conducător mai ales în viața județiană a județului Hunedoarei.

S'a ocupat cu predilecție cu studiul chestiilor comerciale și agrare. Dsa este inițiatorul fondării marelui bănci comerciale, care a preocupat în vara trecută cercurile băncilor noastre și pe care precum

suntem informați, o va și înfăptui în curând, punând prin ea comerțul românesc din Ardeal, Banat și Ungaria pe baze mai largi. Din bogatul și prețiosul material statistic adunat în cursul studiilor sale o parte a apărut și în revista noastră sub titlul: «Structura noastră social-economică». (Nr. 25, 32 și 33/1918).

La resortul agriculturii funcționează ca *secretar general* dl *Vasile C. Osvadă*, cunoscutul nostru economist, entusiastul propagator a ideii cooperativelor sătești dela noi, întemeietorul și fostul prim director executiv al băncii «Agricola» din Hunedoara;

Secretar general la resortul comerțului este dl *Ionel P. Comșa*, proprietarul marelui case de comerț din Săliște.

Dr. Romul Boilă, șeful resortului comunicației, lucrări publice, poștă, telegraf și alimentație s'a născut la Sănmărtin în 1884. Studiile liceale le-a făcut în Mediaș și Cluj, iar cele universitare la Cluj și Berlin. Este avocat în Sănmărtin. S'a remarcat deja ca avocat tânăr cu deosebire în viața județeană prin ținuta sa rezolută românească în adunările județene din județul Târnavei mici. Are reputația de om de inițiativă și muncitor.

Ca secretari generali funcționează la acest resort dnii *Leo Bohățiel*, inginer privat în Sibiu, fost inginer la căile ferate ungare și *Dr. Constantin Missits*, avocat în Lipova; acesta din urmă la secția alimentației publice.

Ioan Flueraș, șeful resortului ocrotirilor sociale. Născut la 1882 în Chereluș (comitat. Arad). De meserie rotar, pe care a învățat-o în Pâncota. A lucrat în diferite orașe din țară și străinătate. Din 1902 a luat parte activă la mișcarea socialistă.

Iosif Fumanca, șeful resortului industriei. Tipograf de meserie. S'a născut la 1893 în Folea (com. Timiș). Meseria a învățat-o în Budapesta, unde deja din primii ani ai uceniciei a intrat în mișcarea socialistă. Din 1913 este membru al comit. executiv al partidului social-democrat român și membru al redacției «Adevărul». Cunoștințele sale și le-a câștigat pe cale autodidactică.

Ioan Apolzan, secretar personal în resortul ocrotirilor sociale. Este născut în Sibiu în 1877, a învățat meseria de tipograf la Tipografia arhidiecezană din Sibiu. Fost stipendist al Consistorului arhidiecezan din Sibiu. A lucrat afară de Sibiu în Viena, Lipsca și București. În timpul din urmă a fost secretar în direcția generală a Societății comunale a tramvaielor din București.

În Sibiu a dezvoltat o activitate deosebită în partidul social democrat din loc și în sinul sindicatelor.

A publicat mai multe broșuri.

CRONICĂ.

Unde este Parteniu Cosma? Pentru numeroșii stimători și veneratori din Ardeal, Banat și țara ungurească ai dlui Parteniu Cosma, va prezenta desigur interes știrea, ce o putem da din sursa sigură, că venerabilul director a «Albinei» se află cu întreaga sa familie în Paris. D-Sa ia acolo parte activă ca membru în consiliul național dirigent al Românilor la toate mișcările și lucrările, cari au promovat și sunt menite a promovă încă înfăptuirea României mari. Precum suntem informați dl Parteniu Cosma se va reîntorce nu peste mult la Sibiu, la locul activității sale de atâtea decenii, pe care în cursul războiului a fost nevoit să-l părăsească între împrejurări atât de curioase — mulțamită bunăvoinții guvernului unguresc.

«Gazeta oficială». Sub titlul acesta a început să apară, cu ziua de 1/14 Dec. a. c., aici în Sibiu, *un organ oficial* al Consiliului dirigent al Transilvaniei, Banatului și părților românești din Ungaria, în care se vor publica hotărârile marelui Sfat Național, decretetele, ordonanțele, regulamentele, notele circulare și orice alte decisiuni ale Consiliului dirigent, ale șefilor de resort ai aceluia, cum și ale altor înalte autorități ale Statului.

Redactor responsabil a «Gazetei oficiale» a fost numit cunoscutul publicist dl *Teodor V. Păcățianu*.

Scoala de stenografie românească a căreia deschidere a anunțat-o dl Vasile Vlaicu în numărul nostru trecut, precum suntem informați, este întâmpinată cu cel mai mare interes de publicul nostru. Numeroși domni și un frumos număr de dame au pus în vedere participarea lor la curs, care, prin originalitatea acțiunilor și spiritul intentiv al d-lui Vlaicu, promite a fi nu numai instructiv, ci și interesant.

Ciclul de prelegeri, care durează 3 luni se va începe la *22 Ianuarie 1919 st. n.* Anunțări se pot face cel mai târziu până la *16 Ianuarie 1919 st. n.* la dl Vas. Vlaicu. Taxa este K 120 — plătită anticipativ. Cursul se ține, precum se știe sub egida și controlul «Asociațiunii».

Prohibirea exportului de alimente. Printr'o notă circulară de data 14 crt. șeful resortului de alimentare a îndrumat toate Consiliile Naționale județene române, iar unde sunt deja numiți comisarari de alimentare, pe aceștia, să împiedece, până la alte dispoziții, orice export de alimente de pe teritoriul încredințat administrării lor. Permisii pentru exportarea și distribuirea alimentelor disponibile este îndreptățit a acorda numai Resortul de alimentare al Consiliului Dirigent Român.

Apel către funcționarii de justiție români. Printr'un apel, emis la 14 crt., șeful resortului de codificare, dl *Dr. Emil Hațieganu* invită pe toți funcționarii români dela judecătoria, tribunale și tablele reg., precum și pe toți avocații și auditorii militari, cari doresc să treacă în serviciul justiției, să se anunțe în scris, ori prin telefon, șefului resortului de justiție, dlui *Dr. Aurel Lazar*, pentru a putea întocmi tabloul funcționarilor români de a justiție.

Comisari români în județul Târnavei-mici. Au fost instituiți, din partea Consiliului național județan din Sânmărtin cu ocazia preluării imperiului asupra județului Târnavei-mici, *comisari*: La Direcțiunea financiară dl *Dr. Emil Breda*; la Poștă și telegraf dl *Petru Coman* și la fabricile din Sânmărtin și isvoarele de gaz dl *Ioan Radeș*.

Noue cursuri minimale pentru efectele ungare. S'au fixat pentru împrumuturile de stat ungare din partea comitetului bursei din Budapesta următoarele cursuri minimale noue:

Rentă ungară amortibilă de 4½%, K 98—; Rentă ung. în coroane de 4% K 75—; Împrumut de războiu de 6% K 85—; Împrumut de războiu de 5½%, emis, II, VII și VIII K 81—; Împrumut de

război de 5½%, emis, V (amortibil) K 85—; Bonuri de tezaur de 5½%, per 1926 (împrumut de război IV) K 90—; Bonuri de tezaur de 5½%, anunțabile 1916 și 1917 K 96—; Bonuri de tezaur de 5½%, anunțabile 1917 II K 96—.

O coroană — 60 bani. Comandamentul trupelor românești de ocupațiune a fixat cursul coroanei cu 60 de bani.

Necrolog. *Petru Rimbaș*, fondator și membru în direcțiune la «Crișana» în Brad a încetat diu vieață la 8 Decembrie n. 1918, în etate de 70 ani.

Sumarul:

Sucesiunea financiară a statelor. — Problemele Consiliului dirigent și „Gazeta oficială” — Efectele economice și sociale ale restrângerii circulațiunii imobiliilor. — Primul congres al inginerilor români. — Ministrul de resort al Consiliului nostru dirigent. — *Cronică*: Unde este Parteniu Cosma? «Gazeta oficială». Școala de stenografie românească. Prohibirea exportului de alimente. Apel către funcționarii de justiție români. Comisari români în județul Târnavei mici. Noue cursuri maximale pentru efectele ungare. O coroană — 60 bani. Necrolog.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post Sparcassa ung. 29,349.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

☞☞☞ societate pe acții în Sibiu — Nagyszeben ☞☞☞

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria,

în 1911, sub egida «SOLIDARITĂȚII».

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ primește tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile și asigurări contra spargerilor. Mai departe mijlocește asigurări: contra accidentelor și contra grindinei etc.

==== Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiunile cele mai favorabile. ====

Asigurările se pot face prin oricare bancă românească, precum și prin agenții și bărbaiții de încredere ai societății. ≡ ≡ ≡ Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Fonduri proprii de rezervă la finea anului 1916 preste K 400,000—
Daune plătite până la finea anului 1916 preste „ 250,000—

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“

Sibiu — Nagyszeben. Edificiul «Albina».